

กรณีศึกษาบ้านคอยช้าง ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทำความเข้าใจความเชื่อพื้นบ้านของชาวลีซูกับการจัดการป่าไม้ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ชุมชนและธรรมชาติ ศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการเข้าไปศึกษาชุมชน สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามแนวคิดในมิติทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากป่าและการดูแลรักษาป่า

ผลการศึกษาพบความเชื่อในวัฒนธรรมลีซูที่ว่า ทุกสิ่งในโลกล้วนมีเจ้าของซึ่งหัวหน้าเป็นผู้สร้างมอบให้ มีชื่อคำมา เป็นผู้ดูแลรักษาโดยมีเทพ อีคำมา ดูแลรักษาผืนดิน น้ำ และป่า และมีเทพอาปาหมู่ ดูแลคุ้มครองผู้คนและชุมชนรวมทั้งเทพอื่นๆ ที่มีอำนาจและเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของคนและสัตว์ อีกทั้งการจัดการทรัพยากร ความเชื่อเหล่านี้แสดงออกทางพิธีกรรม การเซ่นไหว้ แสดงความเคารพ เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตและการไม่มีโรคภัยเบียดเบียนทำให้มีผลต่อการอนุรักษ์ป่าบ้านคอยช้าง ควบคุมการแผ้วถางป่า การฟื้นฟูสภาพและการกำหนดเขตป่าอนุรักษ์ด้วยความเชื่อว่าเป็นป่าศักดิ์สิทธิ์และเป็นที่สิงสถิตย์ของเหล่าเทพเจ้า

Abstract

TE 141438

The Study on Lisu Folk Beliefs and Forest Management: A Case Study of Doi Chang Village, Amphoe Mae Suai, Changwat Chiang Rai was conducted in order to study and understand folk beliefs. These explain relationship between man and nature.

The study is based on qualitative data collected from documents, interviews, and participatory observations. Through a cultural analysis, the data are analyzed to understand forest use and conservation of forest.

The results of this study found that the Lisu's beliefs explain Wusa as the creator or the "high god". *Idama* is the guardian to protect earth, water and forest. *Ar Pa Mu*, the village guardian spirit, whose domain is the village as a whole. This spirit protects the village by keeping out all evil and disease. These beliefs play key roles for guiding local forest usage's, land clearing, and for designating sacred forest boundaries and conservation.